

Aralık
2025.
Sayı:25

DÜŞ

Edebiyat,
Fikir ve
Sanat
Dergisi

YAZARLARIMIZ

Editör/Genel Yayın Yönetmeni

Samet Mutlu

Görsel Tasarımcı

Bengü Naz Türkmen

Zeynep Uzun

Rıdvan Yıldız

Ümit Aras Dağlı

Busenur Demirtaş

Zozan Deniz

Beyza Nur Sönmezdağ

Z. Seha Deniz

Dilay Öztürk

Melek Mısra Ergök

Gülsüm Yıldız

Tekin Okay

Oya Çetin

Cafer Baser

Leyla Güney

Gamze Ay

Selda Öztürk

Meryem Bağirova

Kübra Büyüm

Eda Uluyol

Aya Baysal

Büşra Eraltuğ

Dilşah Gül

Zeynep Kübra Bozkurt

Elifnaz Karabulut

Sezen Aygün

Eda Uluyol

Alkım Türk

İÇİNDEKİLER

6 Mor

7 Sahne

8-9 Karın Sessiz
Tınısı

10 Baykuşlar
Ayini

11 Sevemedim
Yazdıklarımı

12 Sana
Doğru

13 Çekişme

14 Bulutsuz

15 Neden Sonbaharda
Melankolik oluruz

16 Derya

17 Kendime
Küsmüş Kalbim

18 Terkedilmiş Köy
Evinin Hüzünlü
Hikayesi

19-21 Sabrin
İmtihanı

22 Geceyi Örtten
Kanatlar

23 Memleket
Havası

26 Yeri Değişen
Terazi

29 Bir Hemşirenin
Gününden

32 Şimdi

35 Çerçevdeki
Fotoğraf

37- Tanrı Beni
38 Yokluğuna İnandırdı

40- Karın Sessiz Tınısı
41

24- Bir Kitap Okudum
25 Hayatım Değişti

27- Siyah ve Beyaz
28

30- Poyrazın
31 Taçlandırdığı Yeni
Yıl Aralığı

33- Gecenin Sessizliğinde
34 Kaybolan Düşler

36 Son

39 İnsanlık

42 İhtirastan
Muzdarip Gece

Mor

Mor ışıklardan
Mosmor camlardan sonra
Siliniyor içimden tanrı
Ve aşka dair ne varsa
Siliniyor

Yüzünü unutuyorum
Gölgeler sıralanıyor ben
uyumadan
Tanımadığım bir şehrin silüeti
Siyah bir ışık gibi
Çarpıyor bana
Uykuya dalmadan

Her ne varsa
Bilincimin dışındadır
Ve her şiir biraz yarım

Gözlerimi kamaştırıyor ışık
Ama korkuyorum da karanlıktan

S A H N E

*Sahneye çıktım yakamoz, ılık gecede
Hiç tanımadığım bir kızla dans ettim sarmaş dolaş
Işık sızıyor, müzik geçmiyordu aramızdan
O, oraya beni aramak için gelmişti
Ben gülün ay ışığındaki biçimini öğrenecektim
Görevimize merak ekledim bir de
Temassızlığımız yalnızlık olur muydu?
Sarılıyorduk durmadan*

*Bir ara sahnede şiiri eğip büküyordum
İki gözüm haziranı sulayacak gibiydi
Kimliğim buğulanmıştı soğuk şişelerde
Aynalar saçını boyatmıştı her baktığımda
Deniz vahim bir oryantaldi karşımda*

*İkinci anlamda doğmaktı görevimiz
Birincisinden bir şey anlamadık
Karanlık her yere kendi adını vermişti
Müzisyenler karanlıkta at ssürüyordu
Yıllar sonra çocuk olmuştuk yeniden*

*Öyle uyumuyorduk ki
Belki yalnızlar geçirir köprüden bulutları
Şehrin yükü insanların yükü
Uzağı görmeden yol sesi arıyorduk
Gözler yer değişmiş kelimelerle
Ayrılığın çevirisi sızıyordu gölgelerimize*

R İ D V A N Y İ L D I Z

KARIN SESSİZ TINISI

Akşamüstü pencerenin kenarına oturmuş karı bekliyordum. Gökyüzü ağırlaşmıştı; evin duvarlarına kadar sokulan bir sessizlik vardı. Pervaza düşen ilk kar tanesini hepimiz aynı anda fark ettik. Babam perdeyi aralayıp, “Başladı yine... Bu gece yollar kapanır,” dedi. Sanki dışarı çıkacakmışız gibi.

Yılbaşı gecesi evden çıkılmazdı. Ev, insanın içini ısıtan tek yerdi—hele soba yanıyorsa. Annem portakal kabuklarını ince ince soyup sobanın üstüne bıraktı. Koku odaya yayılınca babam, “Şu koku parayla satılsa herkes alır,” dedi. Annem yüzünü çevirmeden dirseğiyle dürttü: “Her şeyi parayla ölçmesen.”

Tombala kartlarını yere serdim. Babamın bu yıl da çinko diye bağıracağını biliyordum. Annem gülerek, “Onun şansı torbada değil, dilinde,” dedi.

Ceviz sehpanın üstüne kırmızı plastik çerezlikler, mandalinalar, leblebi, fındık ve jelibon kâsesi dizilmişti. Bir kenarda babamın ışığa tutup durduğu yılbaşı bileti duruyordu—umut, ince bir kâğıda sıkışmış.

Saat dokuzu vurunca televizyonu açtık. Küçük siyah-beyaz ekran salonu tek bir ışığın içine aldı. Karın sessizliği, televizyonun cızırtısıyla birbirine karıştı.

“Bu yıl dansöz çıkacak mı?” dedim. Babam, “Nesrin Topkapı olmadan yeni yıl olur mu?” dedi. Annem başını çevirdi; utanmak, o yılların evlerdeki en narin duygusuydu.

Anneannem soba kenarındaki koltuğa çörelendi. “Hadi bakalım, tombalanın fişini kim çalacak bu yıl?” dedi. Her sene söylediği bu cümle, bizde aynı sıcak gülüşü uyandırır. Ritüeller böyle bir şeydir; anlamı tekrarında gizlidir. Saat ilerledikçe televizyonun sesi yükseldi. TRT’nin gece boyu süren programı, sanki bütün ülkeyi aynı odaya topluyordu. Annem mutfakta patates salatasını kontrol etti, babam rakı bardağını masaya bıraktı: “Bugün kuyruğu var diye vermeyecekler sandım neredeyse,” dedi. Annem, “Boş ver, önemli olan bir arada olmak,” diye karşılık verdi.

Saat 23.58'de annem birden ayağa kalktı. "Hazır olun," dedi. Evin bütün ışıkları teker teker kapandı. Odanın tek ışığı televizyondu; yılbaşıyla ilgili en ciddi adetti bu.

Barış Manço belirdi ekranda. "Sarı Çizmeli Mehmet Ağa"yı söylerken babamın dudakları usulca eşlik etti. Ardından genç Sezen Aksu çıktı; annem fısıldayarak, "Ne güzel kız," dedi.

Ve sonra, ekranın köşesinde bir gölge kıpırdadı. Nesrin Topkapı. Babam kumandayı yanlılıkla kurcalayıp ses açtı; ev bir anlığına yerinden oynadı. Annem elleriyle yüzünü kapadı: "Aaa yeter!" Ama kapattığı sahne değil, kendi utancıydı. O anda sobanın içinden bir çıtırtı geldi. Kestane patladı. "Bak gördün mü, patlıyor işte!" dedi annem. Biz güldük; o gece her şeyin suçu dansözdü. Saat tam on iki olduğunda herkes birbirine sarıldı. Babam beni yanaklarımdan öptü. Anneannem kalkmaya çalışıp vazgeçti: "Ben buradan da sarılmış sayılırım," dedi.

Ev sıcacıktı. Ses, nefes, koku... hepsi yerli yerindeydi.

Gözlerim ağırlaştı. Sobanın sıcaklığı, mandalina kokusu, televizyonun titreşimi... Hepsi birbirine karıştı. Başımı koltuğun arkasına yasladım. Dünya yavaşça karardı.

Gözlerimi açtığımda yüzüme çarpan ışık değişmişti. Soba yoktu. Televizyonun siyah-beyaz cızırtısı yoktu. Ne Barış Manço'nun sesi ne de annemin "Hazır olun," diyen telaşı.

Plastik çam ağacının ucundaki yıldız titriyordu. Işığı soğuktu.

Etrafımda kaloriferin kupkuru sıcağı, duvarda dijital saat, masanın üstünde yarım kalmış bir çay bardağı... Ve koltuğun diğer ucunda, yüzüne mavi telefon ışığı vurmuş torunum.

Başını bile kaldırmadan, "Uyandın mı babaanne? İyi seneler," dedi.

Cevap veremedim. Biraz önceki sıcaklık hâlâ içimdeydi. 1977'nin mandalina kokusu, soba çıtırtısı, babamın eli... Hepsi burada gibiydi ama görünmüyordu.

Pencereye baktım. Kar yoktu. Ama sessizlik ağırdı.

Usulca fısıldadım: "Değişen yılbaşı değil... biziz."

Ve gözlerimi yeniden kapadım; belki karın eski tınısı bir anlığına geri gelir diye.

Baykuşlar Ayini

*Bilmemki nasıl anlatılır
Kanayan bir düşünce.
Nasıl anlatılır ağrısını külle ovan.
Dönüyor işte kum saatleri,
Bitmiyor anlamak.
Meşini kara davullar
meydanlarda,
dalgin baykuşlar ayini gençliğim,
Körüz gündüzün ortasında.*

*-Artık damarları okunan
bir yaprak gibiyim-
İçimde ezilmenin çıtırtılı korkusu;
sahi, ne yazar benim gövdemde?
Hangi sözün ırgatıdır ömrüm?
İnsan okunmak istiyor.
Taşra aynalarında
Usançsız kanayan tebessümüm,
Ayuçlarımda büyüyen o terli boşluk,
Çok eski bir sevilmenin avuntusu,
Yerin öperek ağlattığı çocuk sesi.
Hiç mi dinmez anlamak?
Dönüyor işte zamanın kum saatleri.*

SEVEMEDİM YAZDIKLARIMI

Sevemedim yazdıklarımı
Kalemim elimi yadırgadı
Kömüre boyandı buna rağmen serçe
Ben zaten yaşamayı da becerememiştim
Hep yerimi yadırgadım
Gece yarısı Tanrı dahil herkesin uykusunu
kaçırırdım
Sonra isteği olmuş kız çocuğu edasıyla bir güzel
dua eder ve yaptıklarım için af dilerdim utanmadan
Ama ne yapayım
Gündüzümü yaşatmadılar
O yüzden ben yaşımı hep eksik söylerim
Zaten hep yaşadığımdan küçük hissederim
Yaşadığımdan küçük ha!
Bu senlik laflar değil küçük hanım
Beylik adamların lafları

Hikayesi bitmiş aşkın
Yası tutulmaz
Ben gama tutuldum
Keder bana aşık oldu
Yas tuttum yaş aldım
Gençliğimiz baharında
Yapraklarım dökülüyor göz pınarımdan
Ben nankör toprak değildim
Hep heves ektim
Kökü kesildi nimetin
Kıtlık vakti topladığım neyim var ki ?
Bir parçalık canım kaldı
Nefes aldım
Can verirdim nihayetinde hayata
Yeniden yaşamak için
Başka bir zamansızlıkta
Buse

Zamanın yarattığı kılçıklı yarayı
Pek akıllı sanmışım
Berduş herifin tekiymiş
Sonra anladım
"Sonra "geçti
Herif ,adama layık mı
Hayır boyundan büyük laflar etme
Kır dizini
Kırdırma kalbini
Öyleyse kim çizdirecek kaderimi

Kalbim çizilmeden
Nasıl şarkı çalacak
Nasıl yaşayacağım
Bak pikabına
Senden çok yaşadı inan
Kendi kafesinde sin kızım
Kafesin geniş diye özgür sayıldın
İçi dumanlı şimdi
Kim görececek seni
Kim kurtaracak
Baban sarıp sarmalamış
Uzak durmuş üşütmüşün

Sokakta yatıp hasta olmuşsun
Eve gelmeye yüzün olmamış
Baban şifa kaynatmış
Evinden atan o değil miydi
Unuttun bak hemen
Un ufak oldun
Ufak Buse'sin

Her şey yakın
Hayat uzak
Kaidelerin tuzağından bi habersiz
Uyuyorsun
Kabus görse de
Rüyada yaşıyorsun
Uyandın
İçi dolu kafesten
Kurtul artık
Kızım
Sen benim yavrumsun
Gece konan yuvamsın
Kıyamıyorum sana
Yüksek gönüllü dik başlı ol
Buse

Busenur Demirtaş

Sana Doğru Eğilen Sözler

Hayat bazen bir kapı aralar; içeriye bir insan girer ve sen o anda fark edersin: Kalbinin bir yerlerinde yıllardır saklanan, toza bulanmış sözcükler birdenbire ayaklanır. Onları susturamazsın artık. Benim hayatıma da sen böyle girdin; hiçbir hazırlığım yokken, elimde ölçüp tartacak teraziler yokken, kalbimin kapısını sessizce itip öylece duruverdin karşımda.

Ama bilmediğin bir şey vardı: Ben daha önce çok sevdiğim insanları kaybettim. Yüreğimin bir köşesinde nefesini, sesini, dokunuşunu sakladığım insanların, bir gün ansızın hayatımdan çekilip gidişine tanıklık ettim. Onlar giderken söyleyecek çok sözüm vardı. Dilimin ucunda asılı kalan cümleler... Geceleri içime çöken o ağır sessizlik... Göğsümün dar köşelerine sığmayan ama dışarı çıkmaya da cesaret edemeyen kelimeler... Hepsi yarım kaldı. Hepsi ben söyleyemedim diye yetim. İşte o günden sonra anladım: İnsan sessizliğiyle de pişman olabiliyormuş.

Bu yüzden sana karşı suskun kalamıyorum. Sözlerim bazen çok, bazen büyük, bazen de yaşamdan daha ağır geliyor olabilir. Biliyorum, beni bu hâlîmle sevmekte zorlanıyorsun; bazen ürküyorsun, bazen tedirgin oluyorsun. Sanki sevgim bir anda büyüüp etrafını saracak, nefesini elinden alacak sanıyorsun. Ama anlamıyorsun: Ben söylemezsem yarım kalıyorum. Saklarsam eksiliyorum. İçimde biriktirsem geçmişte bıraktığım o sessizliğe geri dönüyorum.

O yüzden, ne kırılacağımı düşünürüm ne incineceğimi. Çünkü sevgi benim için acıdan kaçmak değil, acıya rağmen devam edebilmek demek.

Benim sevgim, zamanı hesaba katmaz. Bir dakika sonra bitecek bir hikâyeye de söylerim, bir ömür sürecektir bir sevdaya da... Çünkü insanın ne kadar zamanı olduğunu bilmediği yerde, sözler hep yarım kalmaya mahkûmdur. Ben yarım olmak istemiyorum. Sensiz kaldığım bir anı bile eksik yaşamak istemiyorum.

Belki de mesele basit: Hayat, sevgiyi cimrilikle biriktirecek kadar uzun değil. Sevgi saklanınca soluyor, söylenince çoğalıyor. Ben o çoğalmanın peşindeyim. Sen ürkme diye kendimi kısmayı bilmiyorum; çünkü kısmak demek, kendi nefesimi kesmek demek. Ve biliyorum... Eğer içimdeki sözcükleri sana söylemezsem, yine pişman olurum. Belki bu kez ölmem ama eksilirim. Eksildikçe yok olurum.

İşte bu yüzden sana sesleniyorum: Korkma. Benim sevgim seni boğmak için değil, yaşatmak için akıyor.

Sözlerimi bağışla; fazla bulursan da sakın kısma. Çünkü onlar benim var olma biçimim. Ben söylersem “ben” olurum. Sen duyarsan sevda olur.

Zozan Deniz

Çekişme

*Gölgen maskeli,
Koşar adımsın geceye
Senli bir ihtilalin başlangıcı o köşe
Çalıp git diyorum ne varsa elimde
Gitmiyorsun*

*Gözlerin kanlı,
Bana doğrultmuşsun şanlı silahını
Ölsem mesken edeceksin mezarımı
Vur git diyorum dağla toprağı,
Vurmuyorsun*

*Gülüşün dumanlı,
Mümkün kılıyor tüm imkansızları
Teslim oluyor gönlümün orduları
Öldür git diyorum bitir bu savaşı
Öldürmüyorsun*

*Soluğun benli
Bir sigara bir de ben biliyorum ciğerini
Her andığında içiyorum seni
Söndür diyorum gönlündeki ateşi
Söndürmüyorsun*

**Beyza Nur
Sönmezdağ**

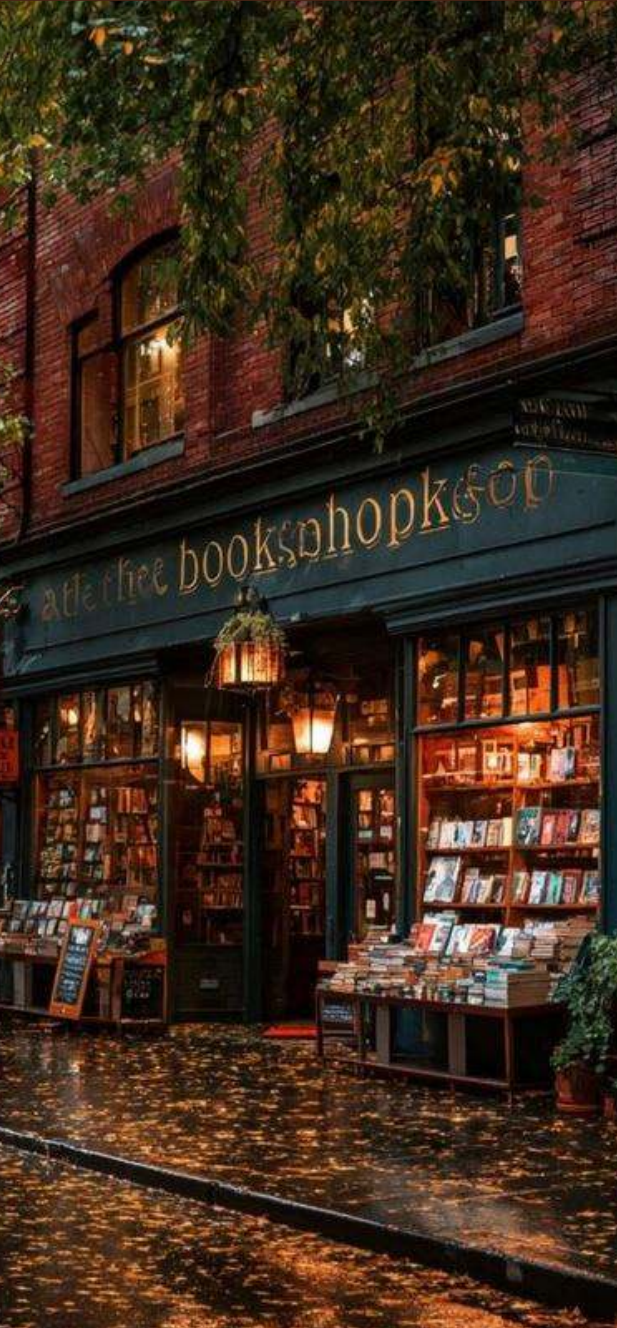

BULUTSUZ

*Bulutsuz bir yalnızlık benimkisi
Öyle yağmursuz, kuraktır fikrimin tepesi.
Hicranların hünkarı sayılan, ötüşen diller...
Kanıyor oluk oluk mısralar, ne bilsin güller?
Sankiler gibi bir meçhul dalgasın deryada.
Nar sızdıran avuçlar öksüz bir nehir burada
Ruhu yakan şeytan mı bu pabucu giydiren?
Liman yanmaya yüz tutmuş çığlıklı bir siren.
Bir ip dahî yoktur aklımın kıyılarında demir atmaya.
Yok ki bu fırtınada ne renk, ne hâyâ...
Bir kaldırım gibi kırık tüm ağaç kökleri.
Sandal rüyaya vurulmuş kördür kürekleri.
Yalnız orada benim gibi, dağlara sağlık.
Sanıyor musun uçurumlardaki esinti ılık?
Kuşak kuşak gökteyim ama renksiz.
Suları izledim ufukta, yine bırakmadım iz.*

NEDEN SONBAHARDA MELANKOLİK OLURUZ

Bıraktığın kadarım,yine de sen kal öylece. Belki de sonbahar tam olarak böyle hissettirdiği için melankoliğiz. Ne tamamen giden, ne de kalan, arada bir mevsim. Yaprakların düşüşünü izler hiçbir zaman yeşil kalmayacağını fark ederiz; ağaçlar soyunur, gökyüzü donar, şehir sessizleşir. Bu görüntü bize, değişimin sadece dışarıda değil, içimizde de kaçınılmaz olduğunu hatırlatır. Oysaki ben değişmekten, yeniden başlamaktan, dökülmekten korkarım. Belki de sonbahar bizim için bir çağrı; kaybetmeyi kabullenmemiz gereken bir çağrı. Giden yazın sıcaklığıyla kalan serinlik arasında, belki de soluşunu gördüğümüz yeşilin bambaşka bir şekilde karşımıza çıkmasının, her kaybın içinde bir dönüş barındığını anlamamızdır.

Sonbahar, sokaklara ağır bir sessizlik bıraktı. Ağaçlar, kendi kaybına razı olmuş gibi duruyor. Bir köşe başında rüzgarla savrulan yaprak, Adımlarımızın sesini susturuyor sanki Ama boşluk, her adımda daha belirginleşiyor.

Bıraktığın kadarım, sen kal öylece. Ben de eksildikçe tamamlanıyorum, Gitmiş olanla kalan arasında kendimi buluyorum.

Yaprakların dökümüyle öğrendiğim; Kaybolan her parça, başka bir renk habercisi.

Dilay Öztürk

DERYA

“Versem kendimi bütün bir yelkenli olup engine
kansam bir an güzelliğine kuşlar gibi serseri
ömrün” derken, enginlerde vapurları seyrederken
ömrümün bir yarısı
yaşamın girdabında döndüm de ah dembedem
akşam oldu
sabah oldu
gün yarıları oldu günün bir yarısı
akşam sefası
kayıldım geldim geleli
ömrümün bir yarısı özüme döndüm
adım attım
adımlarım beni saydı
pranga gibi, sürdü beni
kumsala sürüldüm ilkyazım
hazan
güz mü
sesim kesildi

Melek Mısra Ergök

KENDİME KÜSMÜŞ KALBİM

Dört tarafım, çaresizliğin kışına teslim
Yarınım, hayal kırıklığının az sonrası
Kendime küsmüş kalbimin gidişini
Gördün mü sen hiç?
Dalgaları sahile vurmayan deniz?
Peki rengini bizden neden gizledin?
Denizi olmayan mavimiz?

Gülsüm Yıldız

Terkedilmiş Köy Evinin Hüzünlü Hikâyesi

Terkedilmiş bir köy evinde, çatısı çökmüş, kapısı kırık, yıkılmış duvarlar ve inatla ayakta kalan, sıvası dökük duvarında asılı, camı kırılmış, çerçevesi soyulmuş, siyah beyaz, yılların tozunu ve rutubetini yutmuş, sararmış resimde poz vermiş bir erkek ve kadın. Ne kadar da mutlu, geleceğe umutlu bakıyorlar! Geçmişten kalan geleceğe bakış. Üzerinde yazılı tarihten anlaşıldığına göre yarım asır geçmiş, Şimdi sağ mıdırlar bilinmez. Resimdeki gibi mutlu bir beraberlikleri olmuş mudur? Yoksa hayal kırıklıkları içerisinde geçen bir ömür müdür? Köşede tek bacağı kırık tahta bir sandalye, Evin sıvası dökülmüş duvarının köşesinde kalan kireç, içerisinde beyaz renk kireç ile badana yapıldığını belgeliyor. Birden aklıma kayınvalidem geldi. O da kerpiç evini her yıl sığır dışkısı ve saman ile yoğurulmuş çamur ile sıvıyordu. Üzerine de beyaz kireci sürdüğünde, adeta mis gibi kokuyordu. Şimdi o evde de bu evin akıbetini görüyorum. Sanki bu gördüğüm ev ağlıyor. Bahçesinde otlar kurumuş, Bir zamanlar rengarenk açtığını hayal ettiğim o güllerin dalları bakımsızlıktan dolayı kurumuş. Bahçenin diğer yanında tuvaletin kapısı kırılmış, yerde, üzerinde bulunan kiremitler dökülmüş. Evin bahçesinin sınırlarını oluşturan briket duvar eğilmiş, yıkıldı yıkılacak. Oy oy! Şimdi o bahçesinde oynayan çocuklar büyümüşler, ekmek parası uğruna kim neredeler? Evin büyükleri ise bir gün çocuklar geri dönerler, bacamızı tüttürürler hayaliyle göçüp gittiler bu alemden. Oysa, oysa ne güzel dileklerdi, ne güzel hayaller kurulmuştu. Şimdi yıkılmış duvarları, çökmüş damı ile içindeki yaşamlarla silinmek üzere. Duvardaki yorgun resim, içinde poz vermiş evin sahipleriyle son direnişlerini yapıyor. Sonrası bir hiç!

SABRIN İMTİHANI

Bursa'nın üstünde sabah sisi yavaşça dağılırken, Yeşil Cami'nin minareleri ışığa kavuşuyordu. Işık yayılıyordu tüm pencerelerin gizli bölmelerine. Taş duvarları zamanla yıpranmıştı, ama o yıpranış bile bir zarafet taşımıştı. Avludan içeri girildiğinde, sessizliğin sesi duyulurdu ne tam yalnızlık ne de kalabalık; bir tür iç huzuru, insanın kalbine inen derin bir nefes gibi. Mermer avlunun ortasında, küçük bir şadırvan vardı. Su şadırvanda şakırdıyordu. Suyun sesi, zamanın akışını ölçer gibiydi. Dergâhın pencerelerinden süzülen ışık, turkuaz çinilere vurur, her ışık demeti, sanki dua eder gibi duvarlara süzülürdü. Yeşil Cami adını o çinilerden almıştı; zümrüt yeşili, firuze mavisi, toprağın içinden çıkarılmış bir sabır rengi gibi parlarlardı. Duvarları süsleyen hat yazıları, Allah'ın adını rüzgârla birlikte taşırdı. Her harf bir nefesti, her kıvrım bir teslimiyet. Teslim olmak sabrın ilk kuralıydı. Caminin içinde yaşayan bir yaşam terbiyecisi vardı. Tek amacı kaplumbağaları terbiye etmekte. O sade odasında ibadet eder ve eğitimin nasıl vereceğini üzerine düşen görevi düşünürdü. Kendine bunu vazife belemiştir. Elindeki asayla duvarlara her gün yapacağı işleri çizirdi. Düzene karşıydı. Yeşil camide yeşil düşler kurardı.

Osman Hamdi Bey'in fırçasına ilham veren o küçük oda, şadırvanın hemen gerisinde, gün ışığını yandan alan mütevazı bir mekândı. Zemin taşla kaplıydı, duvarlarında zamanın bıraktığı sarımsı izler vardı. Kaplumbağalar yavaş adımlarla dolaşır, kandilin ışığında kabukları parıldardı. Kabuklarının üzerinde bir yazı taşırlardı ışık vurunca görülürdü ki o kelime "sabr" yazısıydı. Bir köşede, dervişin bastonu duvara dayanmış; pencereden sızan sabah ışığı o bastonun gölgesine düşmüştü. O an, cami nefes alır gibiydi. Her nefes, bir dua, bir sabır, bir bekleyişti. İnsan orada kendi kalbinin sesini bile yankı gibi duyardı. Yeşil Cami, sadece bir ibadethane değil, sabırla yoğrulmuş bir insanlık dersiydi. Zaman bile burada yavaş yürürdü tıpkı dervişin terbiyesine boyun eğmiş kaplumbağalar gibi.

Sessizlik, Bursa'daki eski bir dergâhın taş duvarlarına sinmişti. Yalnızca kandilin cızırtısı ve kaplumbağaların yavaş adımları duyuluyordu. Sakin sakin ilerliyorlardı. Ney sesiyle üzerlerine bereket üşüşüyordu. Odada, sırtında eski bir kaftan, elinde ney benzeri bir kamışla bir derviş dolaşıyordu: O, kaplumbağalara hükmeden bir ilahtı adeta. Boynunda üzerinden hiç ayırmadığı kudüm vardı, çalmak için taşıdığı bir de bağet vardı. Adı kimine göre Şeyh Hamdi, kimine göre deliliğin bilgisine ermiş bir bilge adamdı. Uzun, solgun yüzünde hem yorgunluk hem de huzur vardı. Kaşlarının arasında derin bir çizgi, yılların suskunluğunu taşırdı. Gözleri... İşte o gözler, her bakanın içinde bir yankı uyandırır bir yanda acı, bir yanda sonsuz bir kabulleniş. O gözlerde dünya ile arası çoktan açılmış bir insanın sakinliği vardı. Saçları ve sakalı beyaza dönmüş, ama o aklar bir yaşlılığın değil, bir uyanışın rengiydi. Sırtında eskimiş bir kaftan, elinde neyden yapılmış bir asa taşırdı. Ne asası silah gibiydi ne de elbisesi süs içindi; hepsi bir anlamın taşıyıcısıydı, her biri sabrın sembolü. "Ya sabır" dedirtirdi hayvanlara. Yavaş yürürdü. Adımlarını sayar gibi değil, her adımda dünyadan biraz daha uzaklaşır gibi. Konuşmazdı fazla sustuğunda bile sanki bir şey öğretirdi. İnsanlar onun deliliğini konuşur, ama içten içe ondan korkarlardı. Çünkü hakikati görenin sessizliği, en yüksek çığıktan daha güçlüydü. Hakikatle yaşar, nefes alırdı. Bir akşam, Yeşil Cami'nin avlusunda kandil yanarken, Hamdi başını göğe kaldırıp mırıldanmıştı: "Sabır, aklın terbiye edilmiş hâlidir." Kimse anlamamıştı, ama o an rüzgâr bile durdu. Kaplumbağalar etrafında toplanmış, sanki onu dinliyordu. Şeyh Hamdi, o an yalnız bir insan değil, sabırla sınıyan bir çağın aynasıydı. Her sabah erkenden kalkar, dergâhın avlusuna çıkar, kaplumbağaların başına su serperdi. Suyu terbiye ederdi öğrencilerini.

Yavaşça eğilir, onlarla konuşur, fısıldardı: "Yürüyün bakalım, yavaş ama doğru yoldan ayrılmadan..."

Kaplumbağalar ise onu anlamaz gibi dururdu. Ama o yılmadan, her gün aynı sabırla devam ederdi. Bir gün, dergâhın genç müritlerinden biri dayanamayıp sordu: “Efendim, bu hayvanlara neden öğüt verirsiniz? Onlar anlamaz ki.”

Derviş gülümsedi, elindeki kamışı yere dayadı: “Evladım, onlar değil, biz anlamıyoruz. Kaplumbağa sabrın kendisidir.” Sabır terbiye etmektir çünkü. Her adımı, bir nefesin şükrüdür. “Biz insanlar hızlıyız ama yoldan saparız. Onlar yavaş, ama doğru yürür.” Halk bu adama alışamamıştı. Bilge için ileri geri konuşmalar çıkmıştı. Halkı kötü etkiliyor diye. O gece şehirde karışıklık çıktı; padişahın fermanına göre bu halkı kışkırtan kişi yakalanıp zindana atılmıyordu, halk huzursuzdu. Dergâhın kapısına gelen askerler, “Bu derviş halkı ayartıyor, halk sabrı öğrendikçe, düşünmeye yavaşlamaya başladı. Bize düşünmeyen, irdelemeyen adamlar lazım,” diyerek bu bilgeyi alıp götürdüler. Oysa o kimseye isyan çağrısı yapmamıştı sadece sabrı öğretmişti. Halk sabrı öğrendikçe, düşünmeye yavaşlamaya başladı. Artık her şeyin bir zamanı, her acının bir anlamı olduğunu fark ettiler. Halk kaplumbağalar gibi yavaş yavaş sabırla terbiye edilmişti. Yıllarca sürmüştü hem halkın hem kaplumbağaların terbiyesi.

Tohumun toprağa düşmeden filizlenmeyeceğini, suyun bile kaynarken, önce sessizleştiğini gördüler. Şeyh Hamdi kimseye başkaldırmayı öğretmemişti. O yalnızca beklemeyi, dinlemeyi, nefesin hakkını vermeyi göstermişti. Ama insanlar sabrı öğrendikçe, içlerinden bir şey daha uyandı: farkındalık. Farkındalık, bazen en sessiz isyandır. Artık kimse bağırıyordu, ama herkes düşünüyordu. Düşünmek, sabırdan doğan yeni bir güç olmuştu. O gün bugündür, Yeşil Cami'nin taş duvarlarında rüzgâr her estiğinde, sanki onun sesi hâlâ yankılanır: “İsyan etme, evlat. Ama unutma sabreden, düşünen olur. Düşünen, sonunda değiştiren olur.”

Asıl mucize buydu: Bir dervişin sessizliği, bir halkın uyanışına dönüşmüştü. Fakat sabır da bazen bir isyan biçimiydi.
“Ne tuhaf... İnsanlar beni deli sanıyor, divane oldu, diyorlar.

Oysa ben sadece susmayı seçtim. Çünkü söz, çoğu zaman insanı hakikatten uzaklaştırır. Sustukça içimdeki gürültü diner, dışarıdaki fırtınalar küçülür. Bilirim ki, hakikat hızlı yürüyenlerin yoluna çıkmaz; o, yavaş gidenlerin sabrında gizlidir. Kaplumbağalar... Onlar bana insanların unuttuğu bir sırrı hatırlattı: Acele eden her canlı, kalbini geride bırakır.” Dedi ve caminin içinde su ibriğini eline aldı. “Ben kalbimi yitirmek istemem. O yüzden beklerim, dinlerim, eğilirim. Her kabuk, her nefes, bir hikâyedir.” Ama onun düşünceleri yönetici olanları rahatsız etti. Kapıya dayanmıştı askerler.

İçlerinden en yetkilisi Hamdi'nin karşısına geçip “Savun kendini be adam! delilik ne? Sabır ne?” dedi. Hamdi hırkasını giydi, esasını eline aldı; öğrencileri olan kaplumbağaların önce kafalarına üç damla su damlattı sonra onları arkasına dizdi. Anlatmaya başladı:

“Delilik dediğiniz şey belki de sabrın son durağıdır. Çünkü dünya, sabredenleri değil, bağıranları alkışlar. Ama ben alkış değil, anlayış isterim. Rüzgârın sesinde, suyun damlasında, taşın sabrında Allah'ı görürüm. Gözlerimin ardında bir dünya var; orada zaman yok, öfke yok, gürültü yok... Sadece bekleyişin sessizliği var. İnsanlar beni deli sanadursun, ben sabrın terbiyesindeyim,” dedi ve umutlarını yitirdi. Cezalandırılacaktı yaptığı suç kaplumbağaları eğitmek, halkı sabretmeye irsal etmekte. Askerler onu dinledi ama anlattıklarına anlam veremedi, onu alıp cezasını çekmeye götürdü. Kaplumbağalar ise dergâhın taş avlusunda başlarını kabuklarına çekti. Ama dergâhın avlusunda hâlâ onun sesi yankılanır gibiydi: “Yavaş yürü, evlat. Her hız, bir yanıştır.” Ayak sesleri dergâhın taş avlusunda yankılandı, sonra sessizlik kaldı geriye. Hayvanlar dile geldi. “Biz o yavaş, sessiz varlıklar başlarımızı kabuklarımıza çektik. Korkudan değil, anlamaktan. Biz bilirdik ki insan, anlamadığı şeye düşman olur. Şeyh Hamdi bize bağırmazdı, bizi itmezdi. O sadece beklerdi. Her sabah ışığın ilk çizgisinde suyumuzu koyar, “Sabır, evladım,” derdi. Suskunlukta bir öğüt gizliydi. O gün, rüzgâr taş duvarlara çarptığında, onun sesi hâlâ avluda dolaşıyordu: “Yavaş yürü, evlat. Her hız, bir yanıştır. Biz o sesi duyduk. Toprağın altındaki karıncalar bile duymuştur o ilahi sesi. O günden sonra, her sabah biz yine yürüdük ama bu kez onun anısına, daha da yavaş, daha da dikkatli. İnsanlar bizi küçümsedi, “bunlar anlamaz” dediler. Oysa biz her taşın soğukluğunda, her damla suda onu hatırladık. Dergâhın gölgesinde büyüyen otlar bile onun adını fısıldadı rüzgâra.” Sabır, sabır, sabır...

Bir gece ay doğdu, avluya beyaz bir ışık düştü. Kaplumbağalar kabuklarından çıktı, başlarını göğe kaldırdı. Sanki orada, yıldızların arasında o vardı gülümseyen, sabırlı, sessiz... Terbiye etmek için yıllarca uğraştığı hayvanlar onun yokluğu sonrası anladı ki aldıkları ders hayatlarının anlamı yaşam biçimleri olmuştu. Kaplumbağalar yavaş ama dikkatli bir ömür sürdü. Zamanı iyi kullanmayı öğrendi, fırtınalara rağmen tüm gücüyle ayakta kaldı, olaylara dengeli yaklaştı. Hayatta onlar kendini terbiye ettiler ya insanlar?...

Geceyi Örtten Kanatlar

Yokuşlar akışından yükselir
Rüzgar yalpalar ayazda
Her köşeye tünemiş pusu
Çınar gölgesinden eğilir toprağa
Geçen yıllar gövdesinde demlenir
Dallarında hafiften hüzün

Yağmur üstünü örtüyor denizin
Balıkçı lambaları ufka dizildi
Çırlıçiplak ışık yakamozda
Dalgalar içten içten derin
Koyların telvesine oturur zaman
Mekan aslını yıldızalara fısıldar

Kırlangıcın gagasında toprak
Geceye kapanır sırtından kanatlar
Turna uçuşu uzaklardan
Bir umut titreşir rüzgarın içinden

MEMLEKET HAVASI GİBİ

Gözlerin toprak, yüzün deniz misali,
Ellerinde her bir karış kutsal gönül
mabedi.

Bu bendeki sığınmak değil ömür
vermek gibi
Senden başka yuva nedir
bilmiyorum.

Yüreğin Ege'min temmuz sıcakları
sanki,
Hem cennet hem cehennemin
benzeri.
Avucumun içinde tutmak değil
böyle bir ateşi;
Annenin bebeği gibi kucaklamak
istiyorum.

Gözlerin dolu dolu, kirpiklerin ıslak
belki,
Karadeniz gibi sanki yağmur
mevsimi.
Bilirim ben sende mahmurluk ebedi,
Yeni başlamak isteyip bakmaya
kıyamıyorum.

En masum insanım, güz yaprağım,
bahar çiçeği,
Korularında gül yaprakları hep biraz
aceleci.
Salıncaklar kurarım estikçe aşk
meltemi,
Gönlünde usul usul dinlenmeyi
seviyorum.

Dört mevsim sende bu yaşamanın
incisi,
Yeniden doğmayı bulmak bu
bendeki.

Durma devam et ey acımasız fani,
Yolun sonunda vedalaşmak nasıldır
bilmiyorum.

BİR KİTAP OKUDUM HAYATIM DEĞİŞTİ

Bu ay için büyük bir hevesle yazdığım bu yazım diğerlerinden biraz farklı olacak. Bu ay, yıllar öncesinde okuduğum bir kitabın hayatımı nasıl değiştirdiğini anlatacağım. Yanlış hatırlamıyorsam 2017 senesinin bir kasım ayıydı. O zamanlar lisede olan ve ne yazık ki kitap okumaktan hiç hoşlanmayan bir çocuktum. Edebiyatı sevmemde ve bu yola yönelmemde farkında olmasa bile edebiyat öğretmenimin payı çok büyüktü. Bize bir kitap listesi vermiş ve okumamızı istemişti. Listedeki kitaplardan biri de Ayşe Kulin'in Veda isimli kitabıydı. Daha önceden Ayşe Kulin adını hiç duymamıştım bile. Tarihi şeyler okumayı da pek sevmezdim. Büyük bir önyargı ile başladığım bu kitabı bitirirken içimden bir ses ne kadar güzel şeyler kaçırmışsın diye fısıldadı. Edebiyat öğretmenim çok sevip saydığım bir adamdı. Öğretmenlerin bir çocuk üzerinde ne derece etkili olabileceğini onun sayesinde anladım. Onun sayesinde edebiyatı sevdim, onun sayesinde Ayşe Kulin'in kalemi ile tanışma fırsatı yakaladım ve yine onun sayesinde okumanın ne kadar büyüleyici bir şey olduğunu fark ettim. Hayatımdaki ilk dönüm noktası onun öğrencisi olmaktı.

Bir diğer dönüm noktası ise Ayşe Kulin okumaktı. "Bir kitap okuyucusunu ne kadar değiştirebilir?" sorusunun cevabını artık çok net biliyorum. Bir kitap, okuyucusunu, okuyucusunun hayal bile edemeyeceği seviyede değiştirebilir. Veda'dan sonra Ayşe Kulin'in birçok kitabını okudum ve her birinde yazara tekrar hayran kaldım. Edebiyat öğretmenim bana edebiyatı, Ayşe Kulin ise yazmayı sevdirdi. O, hiç tanımadığı bir kız çocuğunun hayatına adeta sihirli bir değnekle dokundu. Edebiyat öğretmenim ve Ayşe Kulin'in bana aştığı bu sevgi neticesinde üniversitede Türk Dili ve Edebiyatı bölümü okudum. Lisans yıllarımda ufak tefek şeyler yazdım ama asıl yazma serüvenim yüksek lisans dönemimde başladı. Hayatımın üçüncü dönüm noktası da budur.

AYŞE KULİN

1918-1924

Veda

Esir Şehirde Bir Konak

Yüksek lisans danışmanım, temellerini lisedeki edebiyat öğretmenim ve çok sevdiğim yazar Ayşe Kulin'in attığı okuma ve yazmaya olan ilgimi fark ettiği andan itibaren beni her zaman destekledi. Şimdi anlıyorum da öğretmenlerim konusunda her zaman şanslı oldum. İlkokul öğretmenim bana okulu sevdirdi, edebiyat öğretmenim bana okumayı ve yazmayı sevdirdi, danışman hocam ise bana sevdiğim şeyler uğruna çalışmayı sevdirdi. Geçtiğimiz günlerde Ayşe Kulin bir imza günü için yaşadığım şehre geldi. Büyük bir heves ve heyecanla katıldım o imza etkinliğine. Ayşe Kulin kitabımı imzalarken kendisine teşekkür ettim. Lise yıllarımda onun kitapları ile tanıştığımı, onun sayesinde okuma alışkanlığı kazandığımı ve hiç tanımadığı bu kız çocuğunun hayatına sihirli bir değnekle dokunduğunu söyledim. Bazı tanınmış kişiler vardır ki, onları tanımadan önce büyük hayranları iken tanıdıktan sonra tamamen hayal kırıklığı hissederiz. Ayşe Kulin ile tanıştıktan sonra hissettiğim şey ise çocuksu bir sevinçti. Ben cümlelerimi bitirir bitirmez kendisi elimi tutarak "Canım benim..." dedi nahif ve bir o kadar da zarif bir ses tonuyla. Bu belki de dışardan bakan bir göz için son derece sıradan bir durum iken, on yedi yaşındaki Gamze için büyük bir hayal, yirmi dört yaşındaki Gamze için ise çok büyük ve saf bir mutluluktu. Yıllar yıllar sonra, çocuklarıma, ömrüm yeterse torunlarıma anlatacağım üç şey var. Birincisi edebiyat öğretmenimin hayatımı ne denli değiştirdiği, bir öğretmen olarak öğrencisi üzerinde nasıl güzel bir etki bıraktığı; ikincisi danışman hocamın hem bir öğretmen hem de bir anne edasıyla benim yazmaya olan ilgimi nasıl takdir ve teşvik ettiği; üçüncüsü ise Ayşe Kulin'in, içimdeki o çocuğa yaşattığı mutluluk ve heyecan... İyi ki siz öğretmenlerim ve iyi ki siz Ayşe Kulin!

Yeri Değişen Terazi

Yeri Değişen Terazi

Adaletin kıyısında kalmışlar—
bir ırmak düşün, suyu berrak değil,
hakikat dipte bekler,
yüzeyde kırık ışıklar dolaşır.

Kaldırımlar tanır onları önce,
adımları sitem kokar,
rüzgâr saçlarına dokunurken bile
bir hüznün taşır omzunda.

Tozlanmış bir defter gibi açılır
hikâyeleri;
kimse okumaz,
kimse anlamaz,
ama sayfalar kendiliğinden yanar
bazen.

Adaletin kıyısında kalmışlar—
bir kuşun kanadı titrer onların yanında,
gökyüzü bile utangaçlaşır,
çünkü her sessizlikte
dökülen bir hak vardır aslında.

Ve yine de gözlerinde
küçücük ama inatçı bir çizgi kalır;
karanlığın ortasında bile
kaybolmayan o son parıltı.

Adaletin kıyısında kalmışlar;
dünya duymasa da,
suskunluk büyüse de
tek bir hakikati saklar içlerinde:

Bir gün, keskin bir ışık gelir
ve saklanan her gölgeyi yakar.

Selda Öztürk

Siyah ve Beyaz

Hayat hakkında en çok kullanılan metaforlardan biri “siyah ve beyaz”dır. İnsanlar bazen dünyayı yalnız bu iki renge ayırır: iyi ve kötüye, başarı ve başarısızlığa, sevince ve kedere. Sanki insan ömrü iki uçtan ibaret bir yol haritasıdır. Oysa hayat ne kadar paradoksal ise, bir o kadar da renklidir. Düşündükçe anlarsın ki, hiçbir kaderin akışı yalnız beyaz ya da yalnız siyah üzerine kurulmaz. Arada gizlenen sayısız renk - insanın görünmeyen gerçeklerini, yaşadığı dönüm noktalarını ve değişmeyen hakikatlerini taşır.

Siyah ve beyaz yalnız başlangıç ve son gibidir. Ama onların arasında bir ömür boyu topladığımız “başka renkler” vardır: mavi yalnızlıklar, kırmızı tutkular, gri şüpheler, sarı umutlar, yeşil yeniden doğuşlar. Biz bazen bu renkleri görmeden yaşadığımızı sanırız. Hatta her şeyin ya mükemmel ya da tamamen yok olduğunu düşündüğümüz günlerimiz olur. Oysa hayatın kendi ritmi vardır ve bu ritim ne kadar çelişkili olsa da, bizi şekillendiren tam da bu çelişkilerdir.

Başarısızlıklar – bazen insanın içinden geçip onu yeniden biçimlendiren bir rüzgar gibidir. Onlar bizi zayıflıktan koruyan değil, aksine güç yaratan duygulardır.

Mutsuzluklar – ruhun karanlığa düşmesi değil, karanlıktan geçerek ışığı daha iyi seçmesidir.

Mutluluk ise yalnızca bir anlık parlıltı değildir; o, insanın içinde yavaş yavaş biriken ve her rengin katıldığı bütünsel bir armoni gibidir. En garibi de şudur ki, acı da, sevinç de, korku da, umut da birbirine bağlıdır. Birinin yokluğu diğerini yarım bırakır.

Biz bazen hayatı siyah ve beyaza sığdırmaya çalışırız. Oysa hayat bundan çok daha büyüktür. O, renklerin sessiz ahengi, bir insanın içinde yaşanan sayısız duygunun birleştiği geniş bir evrendir. Her renk bir hatıra, bir iz, bir seçim ve bir dönüşümdür. Ve bütün bu renkler bir araya geldiğinde hayat kendi anlamını bulur.

Mutluluk da aslında tek başına “beyaz” değildir. O, insanın tüm çelişkileriyle barıştığı bir bütündür. İnsan yalnızca kontrol edemediği şeyleri bırakmayı öğrendiğinde tam huzura ulaşır. Bu huzur saf beyazlık değil; biraz grinin sükûnetini, biraz mavinin derinliğini, biraz sarının umudunu içinde toplayan bir renktir. Hayat yalnızca ışıktan ibaret olsaydı, insan asla gölgenin değerini anlayamazdı.

Bazen düşünürüz ki, masallar yalnızca iyi sonla bitmelidir. Oysa hayatın kendi masalı her zaman beyazla bitmez. Kaybolan insanlar, yarım kalan arzular, yenilemeyen kaderler... bunlar hayatın zorunlu renkleridir. Her başarısızlık kendi içinde bir hikmet taşır; her mutsuzluk, ruhu daha derin bir anlayışa götüren gizli bir kapıdır. Hatta mutluluk bile yalnızca sevinci ifade etmez, insanın yaşadığı çelişkileri kabul ettiği anda başlar.

İnsanın ruhunda beyaz renk temizlik hissi uyandırır. Hayatımızdaki “beyaz günler” genellikle yeni başlangıçlarla, temiz niyetlerle, saf duygularla doludur. Psikolojiye göre beyaz insanı sakinleştirir, şeffaflık ve açıklık hissi verir. Ama beyaz asla sonsuza kadar sürmez. Boş sayfa dolmaya başlar ve insanın hikâyesi yavaş yavaş renklerin. Siyah renk çoğu için karanlık, kayıp ve acıyla özdeşleşir. Psikolojide bu renk insanın içindeki bilinmeyen yanları, korkuları ve yalnızlığı temsil eder. Ama paradoks şudur ki, tam da karanlık insana güç verir. Çünkü insan kendi karanlığından çıktığında daha güçlü olur. Her gecenin sabahı olduğu gibi, her karanlığın içinde de ışığa götüren gizli bir yol vardır.

Gri günler insanın en çok yaşadığı günlerdir. Ne tam sevinç, ne tam keder... bir tür geçiş hali. Psikolojide gri renk tereddüt, düşünce, analiz ve dinginlikle ilgilidir. Bazen bu rengi sıkıcı buluruz, ama insan en çok “kendini” işte bu renkte tanır. Gri, insanın kendi iç sesini en net duyduğu renktir.

Mavi renk sakin bir okyanus gibidir – dışarıdan bakıldığında dingin, içinde ise bin çeşit dalga. Psikolojide mavi düşünce, yalnızlık, içe dönüş ve huzurla ilgilidir. İnsan en derin sorularını mavi günlerde sorar.

Kırmızı renk insan psikolojisinde her şeyin en şiddetlisini ifade eder: sevginin de, öfkenin de, tutkunun da, yalnızlığın da. Bu renk insanın içinde yanan ateştir. Bazen ısıtır, bazen yakar.

Kırmızı günler hayatta iz bırakır. Çünkü insan en çok o anlarda canlı olduğunu hisseder.

Sarı renk psikolojide iyimserlik, yenilenme ve iç ışığın sembolüdür. İnsan çoğu zaman sarı günlerin değerini karanlıktan çıkınca anlar. Her küçük güzel haber, bir telefon, bir tebessüm, bir gelecek planı... her biri içimizde güneş gibi doğar. Sarı renk hayatın bize söylediği sakin bir cümledir: “Henüz hiçbir şey bitmedi.”

Yeşil renk psikolojide yenilenme, dinginlik ve toparlanma hissini taşır. Genellikle zor bir dönemden sonra gelir – sanki içimizdeki toprak yeniden filizlenmeye başlar. Yeşil günlerde insan öğrendiklerini sindirir ve yoluna devam etmeye hazır olur.

Hayat yalnızca iyi ve kötüden ibaret değildir. Hiçbir masal yalnızca beyazla yazılmaz ve hiçbir karanlık bütünüyle hayatı açıklayamaz. İnsan yaşadıkça her rengin kendi rolünü kavrar.

En büyük hakikat ise şudur: hayat tek renk değildir. Siyah ve beyaz yalnızca başlangıçtır. Onların arasında ise bütün ömrümüz gizlidir. Biz her rengin içinden geçerek kendi yolumuzu buluruz. Zaman geçtikçe bu renklerin hepsi birbirine karışır ve insanın kendine özgü “hayat tablosu”nu oluşturur. Bu tablo asla tekrarlanmaz, çünkü insanın yaşadıkları da, hissettikleri de yalnızca ona aittir.

BİR HEMŞİRENİN GÜNÜNDEN

Kemoterapi alanına kür almak için gelen bir kadın ve eşi ilişti gözüme. Kapının önünde meraklı gözleri ve dolu zihinleriyle sorularına cevap bulmaya çalışıyorlardı. Ne kadar sürecek, mide bulantım olacak mı? Damar yolundan mı verilecek tedavi? Nelere dikkat etmeliyiz? hem sorularını soruyor, hem de kemoterapi tedavisi alan hastaları gözlemliyorlardı. Okulun ilk günü heyecanını yaşayan öğrenciydiler sanki. Tedavi alanlar ise o heyecanı çoktan aşmış, sıradanlığı yaşayanlardı. Kadını aldım içeri. Adam "Elini tutsam, damar yolu açılana kadar yanında kalsam olmaz mı?" diye sordu. Ziyaretçi veya refakatçi durumları bu birim için geçerli değil ama yine de kıyamadım. Olur peki dedim. Olayın şokunu ikisi de atlatacaktı. Aynı gün hem kanser olduğunu öğrenmiş, hem de tedaviye başlaması gerektiğini. Adam damar yolu açarken elini tutuyordu kadının. Gözlerinden akan yaşları gizlemek için kadına bakmıyordu. Çünkü moral vermeli, ben buradayım, yanındayım demeli, dimdik duran bir çınar gibi varolmalıydı. Kadın hissetmişti, kafasını yukarı kaldırıp eşine" Gececek canım, hepsi bir süreç, bunu atlatacağız. Allah büyük, bak yan yanayız." diyordu. Gözleri öyle buğuluydu ki; bulutlu gökyüzünü anımsatıyordu. Adam bu sözleri de duyunca acısının üstüne tuz biber eklenmişti sanki. Kadının yanaklarından öptü ve hızlıca koridora çıktı. Adamın her halinin kahroluşu yansıyor gözlerine. Neler vardı kim bilir yüreklerde. Ne kaygılar, ne üzüntüler... Kadının bu durumda bile eşine destek veriyor olması beni şaşırtmıştı. Nasıl ya dedim içimden, niye? Sonra kadın bana ardındangözlerinden damla damla süzülen yaşlara aldırış etmeden konuşmaya devam ediyordu. "Biz birbirimizi çok seviyoruz, Allah bizi ayırmasın .Onu bana, beni de ona bağışlasın..Bunu da aşacağız. Ben inanıyorum.." dedi. Hayran kaldım. Böyle bir inançla kanseri yeneceğine de sevgisini diri tutacağına da inanıyordum.. Umarım, aşılması zor dağlar, gidilmesi zor yollar gibi gözünde büyütmez hastalığını.. Kısa Bir seyahat gibi farzeder.. Ne demişler.."Her umuda bir gökyüzü sığar, tek yapman gereken maviye boyamak."🌱☐☐

POYRAZIN TAÇLANDIRDIĞI YENİ YIL

ARALIĞI

Aralık poyrazı, bu sabah alışılmadık bir coşkuya kapılmış; adeta yeni bir maceranın ilk gününü müjdeliyordu. Pencereimin buğusundaki şekiller bile daha canlı görünüyordu. Kimi yerde ışığın ince bir çizgiyle buğuyu yarışı, kimi yerde rüzgârın cama çizdiği belirsiz dokunuşlar...

Parmağımı cama yerleştirip kalp çizerken, kalbin buğuyla silinen çizgilerine dalıp; aralık sabahı sadeliğinin, neden bende böylesine derin bir anlam uyandırdığını sordum kendime. Hava soğuktu ama soğuğun içinde serin bir huzur vardı. İçine çektiğinde insanın zihnini açan, "hadi, yeni bir başlangıç seni bekliyor." duygusunu taşıyan bir havaydı. Sokak henüz yeni yeni canlanıyordu. Uzaktan bir dükkânın kepengi açılırken çıkan hafif metalik ses, bir arabanın çalışırken çıkardığı kısık uğultu, yürüyen bir adamın bot sesleri... Hepsi sabaha özgü, birleştiğinde umut dolu bir melodi oluşturuyordu. Sanki herkes görünmeden kendi ritmiyle yeni yıla doğru ilerliyordu.

Poyraz, kaldırımdaki yaprakları yine peşine takmıştı. Önce bir köşeye toplayıp sonra aniden dağıtıyordu. Yapraklar havalanıp kısa bir dans yaptıktan sonra yavaşça yere iniyorlardı. Onları izlerken içimde şu düşünce beliriverdi: Belki de yeni yıl, içimizdeki merak ve umutların sessiz bir dansla, bizi farklı bir yere taşıdığı andı. Gökyüzü giderek daha açığa çıkıyordu. Sabahın soluk mavisi yavaş yavaş biraz daha parlak bir tona dönüşüyor, bulutların kenarları ince bir ışıkla çizilmiş gibi duruyordu. Bu manzara bana, kışın ilk soğuk günlerini ve aralık ayının yeni yıla doğru sessiz hazırlığını hatırlatıyordu. Çünkü bir şeylerin bittiği değil, bir şeylerin şekil değiştirdiği zamandır aralık. Poyraz yüzüme beni fark et edasıyla çarpıyordu. Her esişinde aklımda yeni sorular türüyordu. Yeni yılda nasıl anılar biriktireceğim? Hangi fikirler bir anda aklıma düşecek? Hangi anlarda birdenbire, "İşte bu!" diyeceğim? Belki de hiç aklıma gelmeyen küçük sürprizler, fikirler, planlar... İşte yeni yılın en güzel ve heyecanlı yanı buydu. Her şeyin ihtimallerle dolu olması.

Belki de hiç aklıma gelmeyen küçük sürprizler, fikirler, planlar... İşte yeni yılın en güzel ve heyecanlı yanı buydu. Her şeyin ihtimallerle dolu olması. O sırada uzaktan bir koku geldi burnuma. Simit fırınından yükselen hafif sıcak hamur kokusu. Biri bana, "sabahın kokusu nedir?" diye sorsa, hiç düşünmeden bu kokuyu söyledim. Bir kokunun insanın belleğine böyle yerleşmesi ve her duyduğumda küçük bir sevinç bırakması hala şaşırtır beni. Rüzgârın getirdiği bu kokuyu selamlayıp, yavaşça pencereyi kapattım. Soğuk hava içeri dolmuştu ama üşütmeden kendine getiriyordu insanı. Bahçedeki ağaç dalları poyrazın nazik dokunuşuyla titriyor, yeni yıl sohbeti ediyorlardı. Rüzgârın ritmi bazen yavaşlıyor, bazen hızlanıyor ama hiç incitmiyordu. Binaların arasında bir uğultu dolaşıyordu. Koridorlardan, balkonlardan, boşluklardan geçtikçe bu uğultu bazen inceliyor, bazen de derinleşiyordu. Bu şehrin sabah şarkısı işte buydu.

Penceremin altındaki küçük çimenlik alanda, çimenlerin uçlarına tutunan kırağı taneleri rüzgarla birlikte tir tir titriyor, her titrediklerinde minik parıltılar saçıyorlardı. Bir çimenlik alanda bile ne kadar çok hareket ne kadar çok başlangıç hissi vardı. Az önce kapımın önüne konan yaprak hala oradaydı. Ona bakarken fark ettim ki, o küçücük yaprak bile bir şey anlatıyordu. Her şey hareket halinde, her şey değişiyor ve bu değişimin içinde merak etmekten daha güzel bir şey yok. İçimde büyüyen duygu iyice belirginleşmişti. Ben hazırım... Her şey için değil belki ama yeni yılın getireceği küçük sürprizlere, yeni fikirlere, yeni heyecanlara hazırım.

Poyraz bir kez daha esti. Bu kez uğultu yapmadan, daha nazik ve umut dolu. Pencerenin kenarından ona hafifçe gülümsedim. Güneş, sabahın içine altın biz çizgi gibi süzüldü, kırağı taneleri eridi, poyrazın aceleci adımları yavaşladı. Günün kendisi yeni bir sayfa açmış gibiyken, içimde de aynı dengeye kavuşan bir huzur vardı. Hoş geldin yeni yıl.

Şimdi

Ben, sen, biz ve sizler...

**Geçmişten gelirken geleceği
düşündük,
geleceğe giderken geçmişe
döneceğiz.**

**Peki şimdiyi ne zaman
düşüneceğiz?**

**Ben , bilemem başkalarını
şimdiyi hep sabahlara saklıyorum.
Gözlerimi araladığım an
şimdi ince bir tül gibi geriliyor,
alarmı susturup asfalta baktığımda
toprağa düşen bir kıvılcım gibi
şimdi oluyor.**

**Yataktan kalkıp perdeleri
araladığımda
şimdi usulca doğuyor yeniden.
Gece bıraktığım rüyanın izinden
bir anlığına geleceğe savruluyorum,
sonra fark etmeden
yumuşak bir gölge gibi geçmişe
dönüyorum.**

**Derinden bir ses çağırıyor beni,
tanıdık ama zamansız,
köksüz ama bana ait.**

**Ve o anda anlıyorum:
şimdi dediğimiz şey
ne geçmişin gölgesi
ne geleceğin ışığı...**

**Sabahın serinliğinde duran
çok kısa bir es veriş sadece
bir göz kırpmı,
yok olur olmaz
yeniden var olan.**

Aya Baysal

Gecenin Sessizliğinde Kaybolan Düşler

Bazen, günün karmaşasından kaçmak için bir köşeye çekilip kendi içime dalarım. Dışarıda şehir, bir orkestra gibi, durmadan bir şeyler çalıyor; kornalar, adımlar, bağırışlar... Ama ben, o karmaşanın ortasında sessizliği ararım. Sanki her insanın içinde, kimsenin duyamadığı bir müzik var; bazen o müziği yakalamak için sadece durmak gerekir.

Durmak... Ne kadar basit bir kelime ama hayatımızda ne kadar nadir bir eylem! Hep bir yerlere yetişmeye çalışıyoruz; zamanın bize yetişmesini beklemek yerine, biz ona yetişmeye çalışıyoruz. Oysa zaman, bizim gibi telaşlı değil. Zaman, yavaşça akan bir nehir gibi; farkına vardığımızda ise çoğu anı arkada bırakmış oluyoruz. Ben işte o nehrin kenarında oturmayı seviyorum; elimde bir fincan kahve, gözlerim ufukta kaybolmuş, düşüncelerim ise yıldızlarla dans ediyor.

Düşler... Ah, düşler! Gerçek hayatta kaybettiğimiz o cesareti, özgürlüğü, hatta bazen aşkı bile düşlerimizde buluruz. Çocukluğumda yıldızlara bakar ve onlarla konuşmuşum gibi hissederdim; sanki her yıldız, anlatmak istediğim bir sır taşıyordu. Şimdi büyüdüm, yıldızlar hâlâ orada ama ben bazen onlara bakmayı unutuyorum. Düşlerimi unutmamak için bazen gecenin sessizliğine sığınırım. Sessizlik, bana hem kendimi hem de düşlerimi hatırlatır.

Düşler, bazen bize cesaret verir; bazen de korkutur. Ama her zaman bizi biz yapan, içimizde bir yerlerde saklı kalan gerçeklerimizi hatırlatan küçük ipuçlarıdır. Mesela bir gün, bir sokakta yürürken karşılaştığınız bir yüz... Size hiçbir şey anlatmıyor gibi görünse de, o yüz, bir düşün kapısını aralayabilir. Kim bilir, belki de hayatımızın en güzel hikayesi, o küçük karşılaşmada gizlidir.

Ve sonra fark edersiniz ki, hayatın gerçek güzelliği, koşuşturma ve yetişme telaşında değil, bu küçük duraklarda, sessiz anlarda saklıdır. Kahvenizi yudumlariken, yağmurun pencereye vurduğu sesi dinlerken veya sadece nefesinizi dinlerken... İşte o zaman düşler, uyanık kalmak için bize cesaret verir. Ve siz, bir anlığına bile olsa, dünyayı durdurmuş gibi hissedersiniz.

Bazen de düşler, geçmişimizin gölgeleriyle karşılaştırır bizleri. Hatırlıyor musunuz, çocukken rüzgârın saçlarınızı savurduğu o anları? O anlar, o zamanlar önemsiz görünse de, büyüdükçe anlam kazanır. Şimdi rüzgâr estiğinde, sanki çocukluğumuzla konuşur gibi hissedersiniz; düşlerimiz bizi o eski anlara taşır, yeniden gülümsetir ve bazen de ağlatır. Çünkü düşler, sadece hayal değil, hafızamızın da yumuşak ve kırılğan bir aynasıdır.

Düşlerin en büyüleyici yanı ise, onları paylaşabileceğimiz insanları bulmamızdır. Bir arkadaş, bir yabancı ya da hatta bir kitap aracılığıyla... Düşlerimizi anlattığımızda, bazen yalnız olmadığımızı fark ederiz. Çünkü herkesin içinde bir yıldız vardır ve o yıldız, kendi düşünüyeni arayan başka bir yıldızla karşılaştığında parlar. O parlaklık, yaşamın en sessiz ama en güçlü aydınlığıdır.

Hayat, bazen öylesine hızlı akar ki, göz açıp kapayıncaya kadar yıllar geçer. Ama düşler, bizi durdurur, bizi hatırlatır ve yeniden düşünmeye zorlar. Belki de yaşamın amacı, düşlerimizi unutmayı onlarla yeniden buluşmak ve o sessiz anların tadını çıkarmaktır. Ve işte o zaman, bir gecenin sessizliğinde, yıldızlarla konuşurken, kahvenin buğusuna bakarken, hayatın gerçek melodisini duyarsınız: Düşlerimizin kendi sessiz ve büyüleyici şarkısı.

Gecenin ilerleyen saatlerinde bazen sokağa çıkarım. Şehrin ışıkları, yağmur damlalarıyla birleşip yere yansır ve yürüdüğüm her adımda bir hikâyeye gibi hissedirim. İnsanlar uyurken, dünya başka bir kimliğe bürünür; sessizlik, her köşede bir masal saklar. O masalları dinleyen bizler, hem uyanık hem de rüya âlemindeymiş gibi oluruz. İşte o an, düşlerimizle yüzleşiriz; kaybettiğimiz umutları, cesareti, sevgiyi... Her biri, birer yıldız gibi parıldar karanlıkta.

Ve bazen, o düşler sadece kendimiz için değil, başkaları için de anlam taşır. Bir çocuğun gülüşünde, bir yabancıya bakışında, ya da bir kitap sayfasında... Düşlerimiz, sessiz bir şekilde dünyayla bağlantı kurar. Bazen bir şarkı çalar ve siz aniden bir anı hatırlarsınız; o an, düşlerinizin size fısıldadığı bir sırdır.

İşte hayat, düşlerle örülmüş bir ağ gibi; görünmez ama her zaman orada. Biz farkına vardığımızda, çoğu zaman geç olur, ama yine de düşlerimiz bizi hep çağırır. O çağrıya kulak vermek, hayatın en saf ve en gerçek anlarını yakalamaktır. Çünkü düşler, yalnızca gecenin değil, yaşamın kendisinin de en derin ve güzel sırlarıdır.

Ve biz, o şarkının içinde hem kaybolur hem de kendimizi buluruz. Sessizliğin içinde duyduğumuz her fısıltı, gördüğümüz her yıldız, içimizdeki düşlerin birer yansımasıdır. Her düş, yaşanmışlığın, umutların ve belki de unutulmuş güzelliklerin bir parçasıdır. Ve bu yüzden ne kadar koşarsak koşalım ne kadar büyürsek büyüyelim, düşlerimizi hatırlamak ve onlarla konuşmak asla ihmal etmememiz gereken bir yolculuktur.

Büşra Eraltuğ

ÇERÇEVEDEKİ FOTOĞRAF

Memleketimden kilometrelerce uzaklıkta, evlerin dip dibe ve minyatür oyuncaklara benzediği bir mahallede, seksen metrekare bir dairede oturuyorum. Her gün olduğu gibi bu sabahta, çerçevedeki aile fotoğrafımıza bakarak kahvaltı yapıyorum. Babamın duruşu bana güç veriyordu. Kardeşimin gülünce yanağında oluşan gamze, benim çokbilmiş görüntüm, annemin bukleli saçları güne tebessüm ederek başlamama sebep oluyordu.

14 yıl önce;

Harun abi, askerden döndükten sonra bir fotoğraf stüdyosu açmıştı. Bizim evde, babamla sohbet ettikleri bir gün;

-Zafer amca, sizi de yarın stüdyoya bekliyorum. Güzel bir aile fotoğrafı çekelim, dedi.

Babam, Harun abiyi sevdiği için teklifini hemen kabul etti.

-Peki o zaman. Yarın öğlene doğru geliriz, dedi.

Annem, sabah coşkulu bir şekilde uyanıp kuaföre gitmişti. Kaşlarını aldırıp saçlarına bukle yaptırmış, dönerken de bana yeni bir pantolon almıştı. Ailecek, tertemiz ve ütülü kıyafetleri giyinip hazırlandık. Fotoğraf çektirmeye değil de kız istemeye gider gibi bir halimiz vardı. Harun abi, bizi görünce çok şaşırdı. Öyle kibar konuşuyordu ki Yeşim'le birbirimize bakarak kıkırdadık. Yıllardır bu anı bekliyormuş gibi stüdyoya girip fotoğrafımızı çektirdik. Çok güzel olmuştu. Harun abi, beş gün sonra fotoğraflarımızı hazırlayıp getirmişti.

Aslında o günkü görüntümüz; bir yuvanın yıllar içinde büyümüş, yeşermiş ve meyve vermiş haliydi. Aile, sadece dört harften oluşan bir kelime değildi. Emek ve huzurla sulanan bir köktü. Sen olmadığında tamamlanamayan bir yapboz, eve geldiğinde hazırlanan o sıcak sofraydı. İşte bu yüzden; nerede olursam olayım, kökümün bir uzantısı olarak yaşadığımı biliyorum. Hayatımın sonuna kadar, daima, sevgiyle...

Dilşah Gül

İHTİRASTAN MUZDARİP GECE

Birikirken içinde yağmur
Son karınca cesedine
Uçurur rüzgârın harı, cana can
üfleyenin sefil yaprağını.

Bir oluk oluruz günlerin
kurağında çatlayan
Akarız, damarlarının soluğu
solan gecenin bağına.

Bir mahmur ses aklımda
edepsizce
çağlayan.

Boğacağım nehirlerini lütufla.
Söndürebilir mi yağmur?
Saklar mı gece göğü ısıtan
güneşi?

Bir yelken açarım bilinmeyene
Su olurum belki kuru yarıkların
boğazına

Küllerim yol alırken ay ışığında
Bir ben daha ardımda
bırakacağım.

SEZEN AYGÜN

Son

“İçeride hiçbir şey yok.
Beni hayata geri döndür.
Beni sevdiğini san,
Beni yavaşça öldür.

İçeride hiçbir şey yok.
Biraz duygu kaldı,
Senin olsun.
Varım yoğum senin olsun,
Tüm benliğim seninle dolsun.

Bana vur,
Beni öp.
Senden olan her şeye razıyım.

Seninleyken olabileceğim en iyi
‘ben’ oldum.
Şimdi sensiz bir hiçim.
Aşkın beni yaktı
Ve yokluğun söndürdü.

Elifnaz Karabulut

TANRI BENİ YOKLUĞUNA İNANDIRDI

Büyük bir topluluğun somut olarak görmedikleri, duymadıkları, dokunmadıkları bir şeye inanması içimi o kadar rahatlatıyor ki.

İnsanın bir şeye kayıtsızca aşkla bağlanmasının güzelliği gözümü alır hep. Tanrının varlığı da bu şekilde.

Dinler, ibadetler, kutsal mekanlar ve kitaplar... Hepsi bir nevi toplumu düzende ve huzurda tutmak için. Çoğu dinde yasak olan hırsızlık, yalancılık, alkol alımı düzenli bir toplum oluşturmak için olduğuna kalıbımı basarım. Cennet cehennem terimleriye sadece içimizi rahatlatmak için.

Birinin size kötülüğü dokunduğunda bizim toplumumuzda Allah'a havale et derler. Kargaşa çıkmasını istemezler çünkü. Sen de o kişinin diğer bir hayatta cezasını çekeceğini, kendinise bu dünyada onu affettiğin için ödüllendirileceğini içinden geçirip kendini avutursun.

Elinden bir şey gelmez çünkü. Acını hissetmektense varlığından haberdar olmadığın bir şeye inanmak daha kolaydır çünkü.

Şehitlerin bu yüzden cennete gittiğine inanmaz mıyız? Gencecik çocukları gözü kapalı ölüme yürümelerine ikna etmek için. Aileleri şehit evlatlarının haberini aldığında avunacak, tutunacak bir dalları olması için.

Bunları bildiğimden ve doğru olduklarını düşündüğümden dinlere pek inancım kalmadığını söyleyebilirim. Ama hâla ibadet eden insanları gördükçe gülümsüyorum, hâla kutsal mekanlar içimi huzurla dolduruyor, hâla ezan ya da meydandan kısık sesle gelen kilise çanının sesi tüylerimi ürpertiyor. Dediğim gibi sonucu belli olmayan hatta belki hiç var olmamış bir şeye insanların kendini adaması ve bunun için çalışmaları hoşuma gidiyor.

Ateist miyim diye düşünüyorum doğrusu. Ama varlığımı bu kadar sıradanlaştırmak bana garip geliyor. Bir tanrının onca yaratacağı şeyin ve ruhun arasında beni seçip yaratma fikri mutlu ediyor beni.

İnsanım sonuçta, özel hissetmeye meyilli gönlüm.

Etrafıma baktığımda bu kadar olağanüstü şeyin bir patlama sonucu oluştuğuna inanmak istemiyorum. Oluştuyorsa da bu patlamayı gerçekleştiren büyük bir gücün varlığına inanmak istiyorum.

Gördüklerimiz dışında farklı evrenler, gezegenler, zaman dilimleri, yaratıklar yaratabilecek büyük bir gücün varlığına inanmak istiyorum.

Biraz da perilerin ve büyünün gerçek olma olasılığı içime neşe saçtığı için olabilir.

Flebag' ten çok sevdiğim bir alıntı var. "Neden harika bir şeye inanmak varken niye berbat bir şeye inanıyorsun?" gibi bir şeydi. Düşündüğümde haklı bulmuştum. Kim zor zamanında yanında olan, elini her göğe açtığına sana istediğini veren ilahi bir güce kim inanmak istemez ki?

Ama elini göğe binlerce kez açıp yardım diledikten sonra yanıtını bulamayınca insanın inancı sarsılmıyor değil. Onca gece dualar edip dilekler diledikten, musluğu açtıktan sonra oracıkta yığılıp ağladıktan, dizlerin çözülürken sessiz yardım çağlıkları attıktan sonra bir el seni kuyunun dibinden yukarı çıkarmayınca insanın içini kin bürüyor. İyi hatırlıyorum eğer orda olsaydın kendi yarattığının bu kadar acı çekmesini izlemekten zevk almazdın demiştim o gece.

Beni okyanusts boğmak yerine en azından yüzme öğrettirdin. Kollarımın ve nefesimin gücü yettiği kadar hayata tutunurdum en azından.

Ama sen ellerimi ayaklarımı bağıyorsun, cebime taşlar doldurup bu ruhu okyanusa salıyorsun demiştim. O gece yokluğuna inanmıştım.

Ben şimdi yüzme öğrendim. Hayatta kalabildim. Bir gemi gördü beni, çektik çıkardı beni okyanusun içinde. Günlerce fırtınalar eşliğinde yol alsakta kıyıya yaklaştık. Gemi yolculuğundan hoşlanmadığımı da söyleyemem doğrusu.

Ve şimdi en büyük korkum bunları tanrının sağlaması.

Hâla olağanüstü, beni ve tüm evreni aşan bu güce inanmak istiyorum. Hem önceki gibi sadece karanlıkta değil ışık gözlerimi kör ederken inanmak istiyorum.

Konuşmak istiyorum. Yardım eli uzatanın o mu olduğunu bilmek, neden daha önce gelmediği için hesap sormak, oysa bir de teşekkür etmek istiyorum.

Ama o kadar korkuyorum ki. Uzun zamandır konuşmuyoruz. Ya beni tekrar yokluğuna inandırırsa?

İN-SAN-LIK?!

Ölülerin sadakatine
bakar mısınız?
ne de sım sıkı
sarılmışlar şu
insanlığa?
-insanlık?!..
ahh... in-san-lık?!..
inn-
sann-
lık!..

şu küçük dünyada ne
büyük bir palikarya!
hepimiz içmeliyiz onu
avuç avuç,
parya parya...

Alkım Türk